

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, maj 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/56/2011

STOSUNEK DO RZĄDU W MAJU

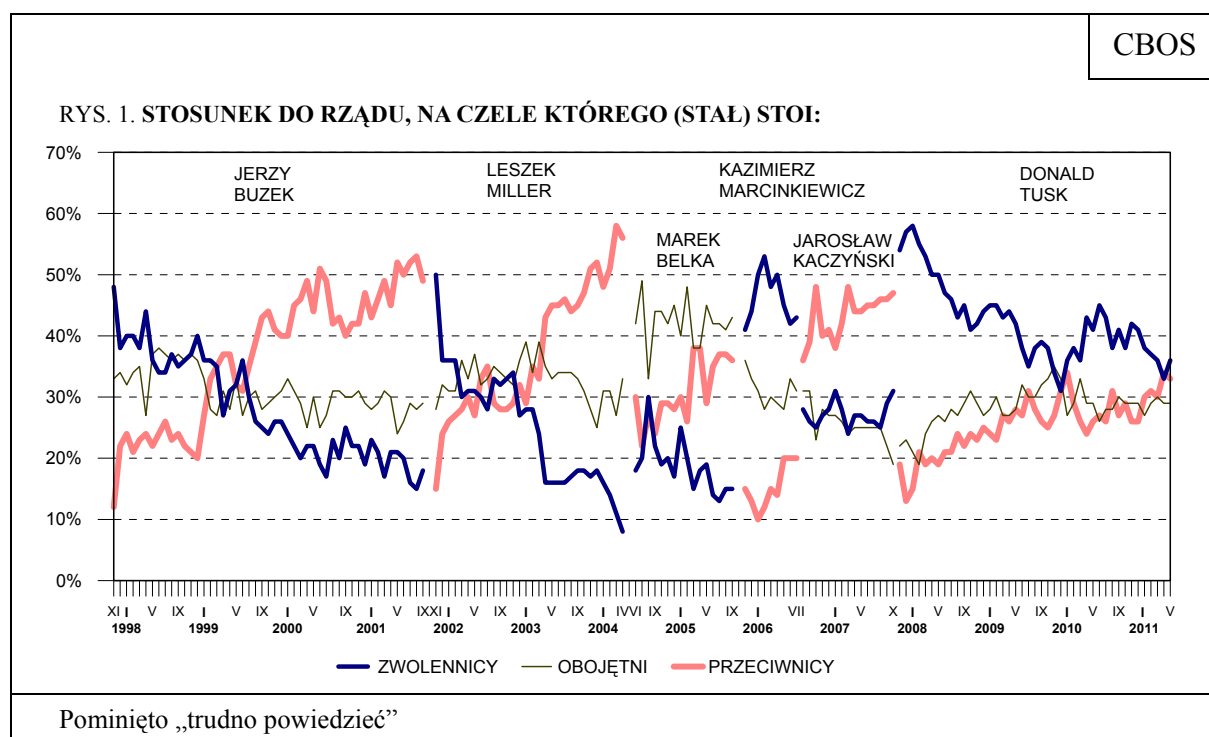
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W maju opinie o gabinecie Donalda Tuska się poprawiły¹. Oznacza to, że obserwowana od początku roku tendencja do pogarszania się jego notowań została zahamowana. Polepszeniu opinii o rządzie towarzyszy poprawa nastrojów społecznych oraz wzrost notowań Platformy Obywatelskiej².

POPARCIE DLA RZĄDU

Zwiększyło się społeczne poparcie dla rządu. Do jego zwolenników zalicza się obecnie 36% badanych (o 3 punkty więcej niż w kwietniu). Podobnie jak miesiąc temu przeciwny rządowi jest co trzeci ankietowany (33%). Tak samo jak w kwietniu obojętność wobec obecnej ekipy deklaruje 29% respondentów.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (252) przeprowadzono w dniach 5 – 11 maja 2011 roku na liczącej 1189 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w maju”, maj 2011 (oprac. K. Pankowski); komunikat dotyczący nastrojów społecznych w przygotowaniu.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	2010								2011				
	w procentach												
Zwolennicy	41	45	43	38	41	38	42	41	38	37	36	33	36
Przeciwnicy	26	27	26	31	27	29	26	26	30	31	30	34	33
Obojętni	29	26	28	28	30	29	29	29	27	29	30	29	29
Trudno powiedzieć	4	2	3	3	2	4	3	4	5	3	4	4	2

Stosunek do rządu wyraźnie różnicuje wielkość miejscowości zamieszkania oraz status społeczno-ekonomiczny badanych, określony poziomem wykształcenia i wysokością dochodów. Poparcie dla rządu jest tym częstsze, im większa miejscowość, w której mieszka respondent, oraz im wyższy jest jego status społeczno-ekonomiczny. Gabinet Donalda Tuska ma zatem najwięcej zwolenników w dużych miastach (53% w aglomeracjach ponadpółmilionowych, 48% w miastach liczących od 101 tys. do 500 tys. ludności), wśród respondentów z wyższym wykształceniem (54%) oraz osób względnie dobrze sytuowanych – o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (59%). W grupach społeczno-zawodowych najbardziej przychylni rządowi są pracownicy administracyjno-biurowi (60%), kadra kierownicza, specjaliści (50%), średni personel, technicy (46%) oraz właściciele firm (46%). Z kolei najwięcej przeciwników rządu jest wśród bezrobotnych (43%) oraz osób źle oceniających warunki materialne swojego gospodarstwa domowego (49%).

Stosunek do gabinetu Donalda Tuska jest także w istotnej mierze określony przez formację światopoglądową badanych – ich religijność i poglądy polityczne. Poparciem dla rządu sprzyja słabsza religijność oraz lewicowa orientacja polityczna. Niechętny stosunek do obecnego gabinetu mają osoby najbardziej religijne, uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (49% z nich określa się jako jego przeciwnicy). Ponadto relatywnie często sprzeciw wobec rządu wyrażają osoby identyfikujące się z prawicą (46%).

W elektoratach partyjnych obecna ekipa rządowa może liczyć przede wszystkim na przychylność zadeklarowanych wyborców PO. Rząd ma sporo zwolenników również w elektoracie SLD. Niechęć do obecnego gabinetu dominuje natomiast wśród potencjalnych wyborców PiS.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	85	2	13	0
SLD	44	23	30	3
PiS	8	83	8	1
Niezdecydowani	24	37	37	2
Niezamierzający głosować	22	32	43	3

* W analizie nie uwzględniono zwolenników PSL ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Wśród osób deklarujących udział w najbliższych wyborach parlamentarnych, ale niemających wykrystalizowanych preferencji partyjnych oraz wśród biernych politycznie obecna ekipa ma więcej przeciwników niż zwolenników. Ponadto znaczna część tych osób deklaruje obojętność wobec rządu.

AKCEPTACJA PREMIERA

Poprawił się społeczny odbiór premiera Donalda Tuska. Zadowolonych z szefa rządu jest 42% badanych (o 3 punkty więcej niż w kwietniu). Dezaprobatę premiera wyraża 44% ankietowanych (o 4 punkty mniej niż przed miesiącem).

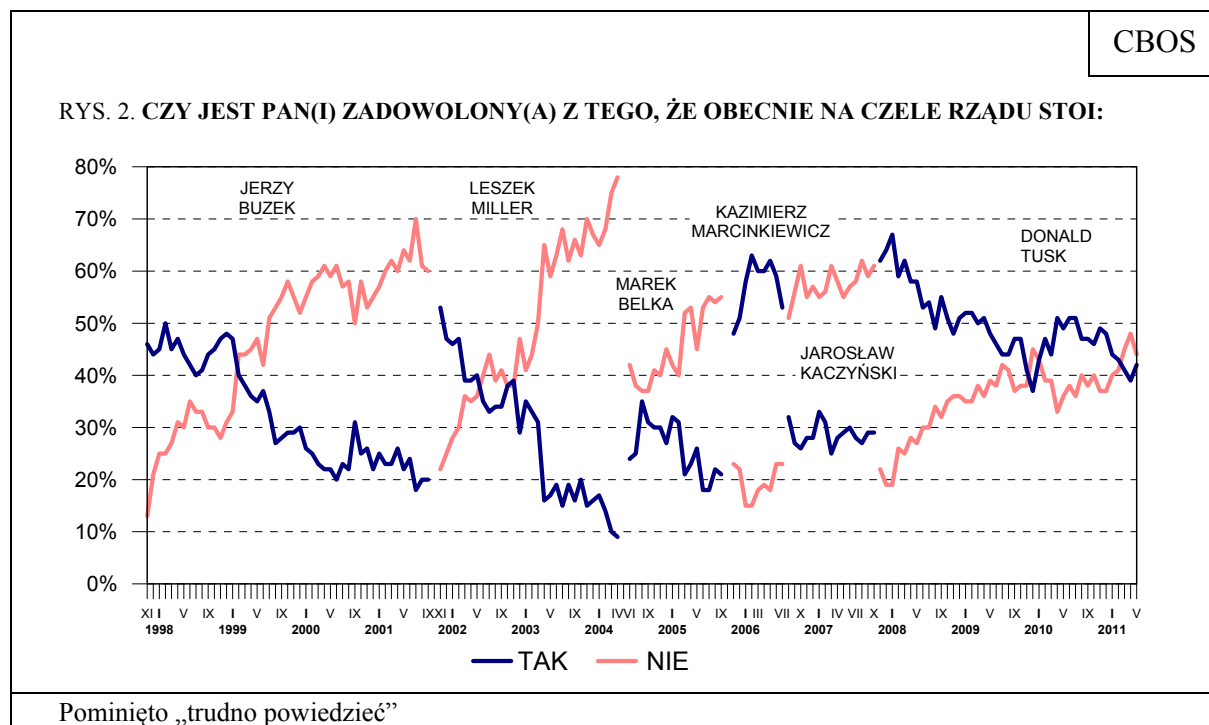

Tabela 3

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
	2010								2011					
	w procentach													
Tak	49	51	51	47	47	46	49	48	44	43	41	39	42	
Nie	36	38	36	40	38	40	37	37	40	41	45	48	44	
Trudno powiedzieć	15	11	13	13	15	14	14	15	16	16	14	13	14	

Premier – podobnie jak kierowany przezeń rząd – najczęściej spotyka się z akceptacją mieszkańców dużych miast (53% żyjących w miastach od 101 tys. do 500 tys. ludności, 51% badanych z miast ponadpółmilionowych), respondentów najlepiej wykształconych (57% mających wyższe wykształcenie) i sytuowanych (63% osób o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł).

Zdecydowanie najbardziej zadowoleni z obecnego prezesa Rady Ministrów są zwolennicy PO, wśród których aprobata Donalda Tuska jako szefa rządu jest niemal powszechna. Zadowolenie z premiera przeważa także wśród zadeklarowanych wyborców SLD. Dezaprobata szefa rządu dominuje natomiast w elektoracie PiS.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	90	5	5
SLD	50	40	10
PiS	9	88	3
Niezdecydowani	30	50	20
Niezamierzający głosować	30	49	22

* W analizie nie uwzględniono zwolenników PSL ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Wśród osób niemających określonych preferencji partyjnych, ale zainteresowanych udziałem w ewentualnych wyborach parlamentarnych oraz wśród biernych politycznie premier częściej spotyka się z niechęcią niż z aprobatą.

OCENA DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Lepsze niż w kwietniu są opinie o wynikach działalności rządu. Dotychczasowe efekty jego pracy pozytywnie ocenia 39% ankietowanych (wzrost o 4 punkty). Negatywnie podsumowuje bilans działań rządu 47% respondentów (spadek o 4 punkty).

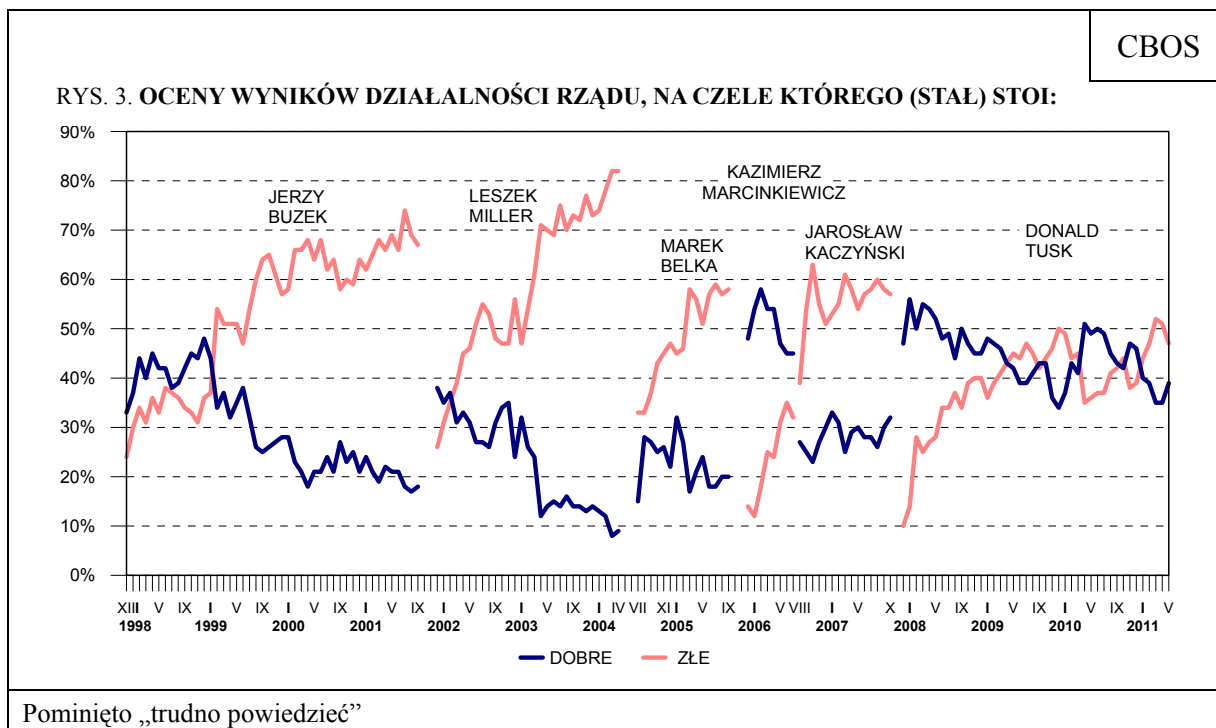

Tabela 5

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	2010								2011				
	w procentach												
Dobrze	49	50	49	45	43	42	47	46	40	39	35	35	39
Źle	36	37	37	41	42	44	38	39	44	47	52	51	47
Trudno powiedzieć	15	13	14	14	15	14	15	15	16	14	13	14	14

Opinie o wynikach działalności rządu są zróżnicowane ze względu na cechy, które w istotny sposób określają również nastawienie do rządu i premiera. Zadowoleni z efektów pracy obecnego gabinetu są najczęściej mieszkańcy dużych miast (50% respondentów z miast liczących od 101 tys. do 500 tys. ludności, 47% mieszkających w aglomeracjach powyżej 500 tys. ludności), osoby z wyższym wykształceniem (50%) oraz – przede wszystkim – badani dobrze sytuowani (63% osób o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł).

Rozczarowanie działaniami rządu szczególnie często wyrażają rolnicy (59%), bezrobotni (58%) oraz – przede wszystkim – osoby źle oceniające warunki materialne swojego gospodarstwa domowego (66%).

W elektoratach partyjnych zadowolenie z wyników pracy rządu dominuje wśród potencjalnych wyborców PO. Nieco częściej z dezaprobatą niż z przychylnością przyjmują je zwolennicy SLD. Konsekwentnie zdecydowanie najbardziej surowi w ocenie dorobku gabinetu Donalda Tuska są sympatycy PiS.

Badani niemający określonych preferencji partyjnych oraz osoby bierne politycznie w większości krytycznie wypowiadają się o rezultatach pracy rządu.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty*	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	85	5	10
SLD	45	50	5
PiS	9	86	5
Niezdecydowani	30	54	16
Niezamierzający głosować	26	54	20

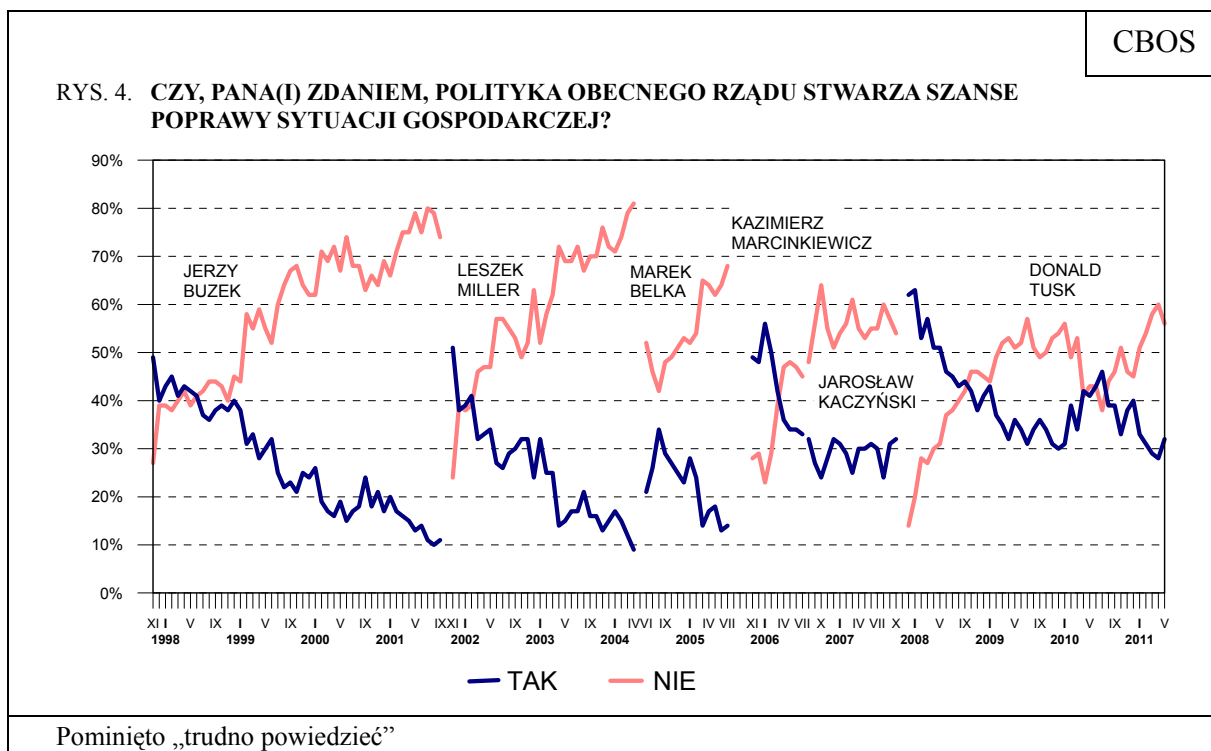
* W analizie nie uwzględniono zwolenników PSL ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Poprawiły się opinie o polityce gospodarczej rządu. Dobrze ocenia ją prawie co trzeci ankietowany (32%, od kwietnia wzrost o 4 punkty). Nadal jednak większość badanych (56%, spadek o 4 punkty) uważa, że polityka obecnego gabinetu nie rokuje poprawy sytuacji gospodarczej kraju.

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	2010								2011				
	w procentach												
Tak	41	43	46	39	39	33	38	40	33	31	29	28	32
Nie	43	43	38	44	46	51	46	45	51	54	58	60	56
Trudno powiedzieć	16	14	16	17	15	16	16	15	16	15	13	12	12

Negatywne oceny polityki gospodarczej rządu przeważają niemal we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Najbardziej krytyczni w opiniach są rolnicy (78%), robotnicy wykwalifikowani (63%), bezrobotni (63%) oraz osoby źle oceniające własne warunki materialne (71%). Do wyjątków należą respondenci względnie dobrze sytuowani (o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł), wśród których ponad połowa (53%) dobrze ocenia działania rządu w sferze gospodarki.

W elektoratach partyjnych pozytywne opinie o polityce gospodarczej rządu dominują jedynie wśród zwolenników PO. Wyborcy pozostałych ugrupowań na ogół sądzą, że polityka rządu nie rokuje poprawy sytuacji gospodarczej kraju. Przekonanie to najczęściej podzielają zwolennicy PiS.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty*	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	80	13	7
SLD	34	60	6
PiS	8	86	6
Niezdecydowani	24	61	15
Niezamierzający głosować	20	65	15

* W analizie nie uwzględniono zwolenników PSL ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Także wśród osób niemających sprecyzowanych preferencji wyborczych oraz wśród biernych politycznie zdecydowanie przeważają negatywne oceny polityki gospodarczej rządu.

Po czterech miesiącach tendencja do pogarszania się notowań gabinetu Donalda Tuska uległa zahamowaniu. Nie można jednak jeszcze jednoznacznie przesądzać, czy kryzys w postrzeganiu rządu został przełamany. Opinie o obecnej ekipie są wprawdzie lepsze niż w kwietniu, jednak zbliżone do rejestrowanych w pierwszym kwartale tego roku. Generalnie tegoroczne oceny rządu są gorsze niż jego średnie notowania z ubiegłego roku.

Polityczna identyfikacja z gabinetem koalicji PO-PSL jest dość znaczna – rząd i sam premier mają zbliżoną liczbę zwolenników i przeciwników. Krytycyzm przeważa natomiast w ocenach pracy rządu, w tym przede wszystkim w opiniach o jego polityce gospodarczej.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		36	33	29	2	1184
Płeć	Mężczyźni	39	35	24	1	562
	Kobiety	34	30	33	2	623
Wiek	18-24 lata	32	34	34	0	153
	25-34	37	27	33	3	237
	35-44	38	30	31	1	192
	45-54	44	31	22	2	187
	55-64	35	36	27	2	209
	65 lat i więcej	32	39	27	3	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	38	34	2	459
	Miasto do 20 tys.	33	36	29	2	152
	20-100 tys.	38	30	30	3	221
	101-500 tys.	48	24	27	2	201
	501 tys. i więcej mieszk.	53	32	14	1	151
Wykształcenie	Podstawowe	21	40	36	3	284
	Zasadnicze zawodowe	34	30	34	2	294
	Średnie	40	33	25	1	401
	Wyższe	54	25	19	2	206
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	50	29	19	1	99
	Średni personel, technicy	46	29	25		39
	Pracownicy adm.-biurowi	60	20	18	3	66
	Pracownicy usług	30	28	41	1	92
	Robotnicy wykwalifikowani	34	33	32	1	138
	Robotnicy niewykwalifik.	31	27	38	4	55
	Rolnicy	25	35	40		61
	Pracujący na własny rach.	46	32	21	2	65
Bierni zawodowo	Renciści	27	36	33	3	76
	Emeryci	35	38	24	2	256
	Uczniowie i studenci	36	30	33	1	99
	Bezrobotni	24	43	30	3	71
	Gospodynie domowe i inni	33	33	29	5	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	34	22	3	162
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	48	23	28		102
	sekt. pryw. poza rolnict.	40	27	31	2	287
	prywatnym gosp. rolnym	27	38	35		52
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	20	39	39	3	187
	501-750	29	43	28	0	165
	751-1000	34	32	31	3	191
	1001-1500	42	32	24	2	199
	Powyżej 1500 zł	59	23	18		167
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	49	31	3	176
	Średnie	33	34	31	1	552
	Dobre	48	25	25	2	456
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	24	49	26	1	66
	Raz w tygodniu	32	38	28	2	552
	1-2 razy w miesiącu	40	32	26	2	179
	Kilka razy w roku	44	19	36	2	271
	W ogóle nie uczestniczy	43	31	25	1	116
Poglądy polityczne	Lewica	47	26	27	1	182
	Centrum	41	30	28	1	371
	Prawica	37	46	16	1	358
	Trudno powiedzieć	22	24	49	5	273

Tabela 2

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		42	44	14	1186
Płeć	Mężczyźni	45	43	12	563
	Kobiety	39	45	16	622
Wiek	18-24 lata	45	42	13	153
	25-34	47	35	18	238
	35-44	44	45	11	192
	45-54	41	44	15	187
	55-64	39	52	9	208
	65 lat i więcej	35	47	18	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	36	49	16	460
	Miasto do 20 tys.	38	49	13	153
	20-100 tys.	41	41	18	220
	101-500 tys.	53	37	10	201
	501 tys. i więcej mieszk.	51	38	10	151
Wykształcenie	Podstawowe	30	53	17	285
	Zasadnicze zawodowe	39	45	16	294
	Średnie	45	44	12	400
	Wyższe	57	31	12	207
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	55	35	10	99
	Średni personel, technicy	54	35	11	39
	Pracownicy adm.-biurowi	63	29	8	66
	Pracownicy usług	41	42	17	92
	Robotnicy wykwalifikowani	40	44	17	138
	Robotnicy niewykwalifik.	42	44	15	54
	Rolnicy	30	61	9	61
	Pracujący na własny rach.	48	40	12	66
Bierni zawodowo	Renciści	32	57	11	76
	Emeryci	37	48	15	257
	Uczniowie i studenci	49	37	14	99
	Bezrobotni	32	45	23	71
	Gospodynie domowe i inni	36	49	16	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	45	43	12	161
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	33	17	102
	sekt. prywat. poza rolnict.	49	38	13	289
	prywatnym gosp. rolnym	30	63	8	52
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	31	55	14	188
	501-750	32	51	17	165
	751-1000	38	46	16	193
	1001-1500	49	41	10	198
	Powyżej 1500 zł	63	27	9	167
Ocena własnych war. mater.	Złe	22	60	17	176
	Średnie	37	47	15	552
	Dobre	55	34	11	458
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	31	54	14	66
	Raz w tygodniu	36	51	13	553
	1-2 razy w miesiącu	40	45	15	179
	Kilka razy w roku	52	32	17	272
	W ogóle nie uczestniczy	54	36	10	116
Poglądy polityczne	Lewica	54	33	13	182
	Centrum	49	40	11	371
	Prawica	40	55	5	358
	Trudno powiedzieć	26	44	30	275

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		39	47	14	1185
Płeć	Mężczyźni	41	48	11	563
	Kobiety	37	46	17	622
Wiek	18-24 lata	39	42	19	153
	25-34	43	41	16	238
	35-44	41	46	12	192
	45-54	38	50	12	187
	55-64	40	54	6	208
	65 lat i więcej	32	50	18	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	51	16	461
	Miasto do 20 tys.	35	54	12	152
	20-100 tys.	38	47	15	220
	101-500 tys.	50	38	12	201
	501 tys. i więcej mieszk.	47	42	11	151
Wykształcenie	Podstawowe	28	55	17	284
	Zasadnicze zawodowe	37	46	17	294
	Średnie	42	48	10	400
	Wyższe	50	37	14	207
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	54	37	9	99
	Średni personel, technicy	54	42	4	39
	Pracownicy adm.-biurowi	52	34	14	66
	Pracownicy usług	42	43	15	92
	Robotnicy wykwalifikowani	37	51	13	138
	Robotnicy niewykwalifik.	35	43	22	55
	Rolnicy	21	59	21	61
	Pracujący na własny rach.	41	47	12	66
Bierni zawodowo	Renciści	30	57	14	76
	Emeryci	37	49	14	256
	Uczniowie i studenci	43	41	16	99
	Bezrobotni	27	58	15	71
	Gospodynie domowe i inni	37	49	14	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	45	12	162
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	32	13	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	41	46	13	289
	prywatnym gosp. rolnym	22	61	17	52
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	27	54	18	188
	501-750	29	57	14	165
	751-1000	34	52	13	191
	1001-1500	47	42	11	199
	Powyżej 1500 zł	63	32	5	167
Ocena własnych war. mater.	Źle	18	66	16	176
	Średnie	35	50	14	551
	Dobre	51	36	13	458
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	55	20	66
	Raz w tygodniu	35	53	12	551
	1-2 razy w miesiącu	42	44	14	179
	Kilka razy w roku	46	38	17	273
	W ogóle nie uczestniczy	42	45	13	116
Poglądy polityczne	Lewica	51	38	11	182
	Centrum	43	46	11	371
	Prawica	38	56	6	358
	Trudno powiedzieć	26	44	30	273

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		32	56	12	1188
Płeć	Mężczyźni	36	56	8	563
	Kobiety	29	56	15	625
Wiek	18-24 lata	29	60	10	153
	25-34	35	52	13	238
	35-44	36	53	11	192
	45-54	34	56	10	187
	55-64	33	58	9	209
	65 lat i więcej	28	56	16	209
Miejsce zamieszkania	Wieś	29	60	11	462
	Miasto do 20 tys.	28	61	11	153
	20-100 tys.	35	53	12	221
	101-500 tys.	38	49	13	201
	501 tys. i więcej mieszk.	39	51	11	151
Wykształcenie	Podstawowe	24	60	17	286
	Zasadnicze zawodowe	29	62	9	294
	Średnie	36	54	11	401
	Wyższe	44	46	10	207
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	49	7	99
	Średni personel, technicy	39	47	14	39
	Pracownicy adm.-biurowi	43	42	15	66
	Pracownicy usług	32	52	15	92
	Robotnicy wykwalifikowani	30	63	7	138
	Robotnicy niewykwalifik.	36	46	18	55
	Rolnicy	20	78	2	61
	Pracujący na własny rach.	41	50	9	66
Bierni zawodowo	Renciści	23	58	19	77
	Emeryci	31	57	12	257
	Uczniowie i studenci	36	54	10	99
	Bezrobotni	24	63	13	71
	Gospodynie domowe i inni	26	59	14	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	30	58	12	162
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	49	7	102
	sekt. prywat. poza rolnict.	38	49	13	289
	prywatnym gosp. rolnym	21	76	2	52
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	19	68	13	188
	501-750	25	65	10	165
	751-1000	26	57	17	193
	1001-1500	42	52	7	199
	Powyżej 1500 zł	53	39	8	167
Ocena własnych war. mater.	Złe	16	71	13	177
	Średnie	26	60	13	553
	Dobre	46	44	10	458
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	28	60	12	66
	Raz w tygodniu	29	60	11	553
	1-2 razy w miesiącu	32	55	13	179
	Kilka razy w roku	41	46	13	274
	W ogóle nie uczestniczy	30	59	11	116
Poglądy polityczne	Lewica	39	52	9	182
	Centrum	38	55	7	371
	Prawica	34	59	7	358
	Trudno powiedzieć	18	56	26	276